

του κ. Μιχαήλ Χούλη, Θεολόγου

Είναι γεγονός ότι σε διάφορες εφημερίδες, περιοδικά, βιβλία, αλλά και συνεντεύξεις διανοουμένων (;) διαβλέπουμε μια σύγχρονη ορθολογιστική και πολλές φορές άθελαν αντιμετώπιση των θαυμάτων και των λειψάνων των αγίων, πράγμα που δημιουργεί σε αθώες ψυχές πολλά ερωτηματικά και κλονίζει συνειδήσεις. Έτσι, τα θαύματα στον χώρο της Εκκλησίας θεωρούνται είτε παρακινούμενα από ιδιοτελείς εκκλησιαστικούς ανθρώπους (με στόχο δηλαδή να πλουτίσουν οι ενορίες και τα νησιά που κατέχουν λείψανα αγίων ή θαυματουργών εικόνων), είτε ως πιστευόμενα και εκπορευόμενα από την απλοϊκή, ανορθολογική και αφελή πίστη των νησιωτών. Προτάσσονται μάλιστα περιπτώσεις θαυματοποιών και θαυμάτων, παρομοίων ή και ανώτερων υποτίθεται του Χριστού και των αποστόλων, όπως του Ασκληπιάδη, του Πυθαγόρα, του Εμπεδοκλή, του Απολλώνιου Τυανέα κ.α. Περί αυτών όλων, και προς υπεράσπιση της αληθείας, έχουμε να είπουμε τα εξής:

Καταρχήν, πάντοτε υπήρχε και θα υπάρχει η αμφισβήτηση κατά της εκκλησιαστικής θεολογίας και της αλήθειας της, από συμπαθείς κατά τα άλλα συνανθρώπους μας, που ορισμένοι εξ αυτών δηλώνουν μάλιστα ότι είναι χριστιανοί. Είναι εκείνοι που είτε δεν πιστεύουν στον Θεό, είτε εναντιώνονται στην Εκκλησία ως θεσμό, είτε είναι ψευτοχριστιανοί ή αιρετικοί, είτε γνωρίζουν ελάχιστα για την πίστη τους, και θέλουν να κάνουν σε όλα τους ειδήμονες, χωρίς μάλιστα να έχουν ρωτήσει, αναζητήσει και εξετάσει συμβάντα και καταστάσεις. Και δυστυχώς για ορισμένους, ναι μεν η χριστιανική ιστορία βρίθει θαυμάτων και αγίων, όχι όμως και τα προϊστορικά ή μυθολογικά χρόνια, από τα οποία μόνο ψευδοθαύματα ή φανταστικές διηγήσεις μπορούμε να αντλήσουμε. Πράγματι, *έξω από τον Χριστιανισμό δεν υπάρχουν ιστορικά διαπιστωμένα υπερφυσικά γεγονότα, παρά μόνο μυθικές διηγήσεις*. Τέτοια υπήρξε και η ζωή του Απολλώνιου Τυανέα και άλλων θαυματοποιών και θαυμάτων. Αντίθετα: α) τα θαύματα του Χριστού και των αποστόλων έγιναν σε χρόνους όχι μυθολογικούς και θρησκώληπτους, αλλά σε χρόνους ιστορικούς και φωτισμένους (των αυτοκρατόρων Αυγούστου και Τιβέριου), β) Οι απόστολοι με τα εκπληκτικά θαύματά τους και με το κήρυγμά τους απευθύνονταν σε αυτόπτες μάρτυρες των θαυμάτων του Χριστού (ο Παύλος λ.χ. γράφει 22 μόλις χρόνια μετά την ανάσταση του Κυρίου), γ) Ιστορικοί της εποχής, όπως ο Ιώσηπος, το εβραϊκό Ταλμούδ, ο ειδωλολάτρης Κέλσος, καθώς και «οι Πράξεις του Ποντίου Πιλάτου» αναφέρονται σ' αυτά, δ) Η μοναδική ποιότητα της διδασκαλίας του Κυρίου και των αποστόλων, η αγία ζωή τους, η σταυρική θυσία του Χριστού και το μαρτυρικό τέλος των αποστόλων συνηγορεί υπέρ της αληθείας των θαυμάτων τους, και ε) Τα θαύματα των εθνικών και ειδωλολατρικών λαών, αλλά και των «απόκρυφων ευαγγελίων» στερούνται σοβαρότητας και αληθείας, αφού είναι γεμάτα από ανακολουθίες, φανταστικές διηγήσεις και τερατουργίες, και έτσι επιβεβαιώνουν την αλήθεια των θαυμάτων που περιγράφονται στα κανονικά ευαγγέλια της Καινής Διαθήκης.

- Μήπως όμως ο Χριστός θεράπευε και θαυματουργούσε με τη δύναμη της υποβολής και του υπνωτισμού; Δεν θα παραθέσουμε επ' αυτού τις απόψεις παγκοσμίου φήμης ψυχιάτρων που απομυθοποιούν τις δυνάμεις υποβολής και

αυθυποβολής και μας τονίζουν ότι: α) είναι παροδικές ή υποτροπιάζουσες, β) για να ενεργήσουν πρέπει να γίνονται σε επανειλημμένες συνεδρίες, γ) έχουν εφαρμογή σε ελάχιστες περιπτώσεις παθήσεων και δ) πρέπει να το θέλει ο πάσχων για να έχουμε αποτελέσματα, αλλά θα καταθέσουμε την άκρως διαφωτιστική θέση του ψυχολόγου Αντώνιου Πισσάνου που μας λέγει τα εξής: «Πολλοί επιπόλαιοι και αμαθείς ισχυρίζονται ότι ο Χριστός είχευπνωτίσει τον Λάζαρο γι' αυτό και μπόρεσε τάχα να τον αναστήσει από τον τετραήμερο ύπνο του. Άλλο λάθος και αυτό! Διότι, ο ευρισκόμενος σε υπνωτιστική κατάσταση, δεν μπορεί να παραμείνει υπνωτισμένος επί τέσσερις ημέρες, με οποιαδήποτε υποβολή κι αν του κάνουμε. Για τον απλούστατο λόγο ότι ο υπνωτισμένος ξυπνά ύστερα από λίγες ώρες.....Η μεγαλύτερη διάρκεια ύπνου υπήρξε εξάωρος.....Οι πάντες θα μπορούσαν να ανασταίνουν και τους νεκρούς των.....εάν υπήρχαν στην πραγματικότητα τρόποι» («Ψυχικά Έρευνα», Αθ. 1975, σελ. 62-63).

- Βέβαια, και είναι ευκαιρία για άλλη μια φορά να το επισημάνουμε, ψευτοθαύματα επιτελούν και οι μάγοι και οι αποκρυφιστές. Ο σατανάς, που είναι υπαρκτή για τον Χριστιανισμό οντότητα, αλλάζει προσωρινά και επιφανειακά μια κατάσταση για να οδηγήσει αργότερα προς το χειρότερο τον παθόντα. Στην δημιουργία δηλαδή νευροπαθειών, δερματικών παθήσεων, πνευματικής κατάπτωσης και αποχαύνωσης, που προέρχονται από «θεραπείες» μέσω: μέντιουμ, χειροπρακτών ανατολικής φιλοσοφίας, χρήσης βοτάνων σε μαγικές τελετουργίες, αγγέλων και οδηγών μεταφυσικού κόσμου, χαρτιών Ταρώ, διαλογισμού, αλλά και ψυχοθεραπευτών χριστιανικού τύπου, όπως π.χ. της «χριστιανικής επιστήμης». Ο μεγάλος Πατέρας της Εκκλησίας μας, Ιωάννης ο Χρυσόστομος, λέγει σχετικά: «Ακόμα και αν θεραπεύσει ο δαίμονας, περισσότερο έβλαψε παρά ωφέλησε, διότι ωφέλησε μεν το σώμα, το οποίο μετά από λίγο θα πεθάνει, έβλαψε όμως την αθάνατη ψυχή, αφού κολάστηκε καταφεύγοντας στον σατανά» (βλ. σχετικά στο βιβλίο "Πίστη και Λογική – Διαδρομή Α", του Μανώλη Μελινού, σελ. 97, 1993).

- Όσο για τους αγίους, είναι αλήθεια ότι μόνο να αγαπούν γνωρίζουν και να σπεύδουν προς εξυπηρέτηση, ενίσχυση και θεραπεία των πιστών, προσευχομένων στη Χάρη τους. Και όχι να μαρμαρώνουν, να βουλιάζουν, να καψοδένουν κ.λπ., όπως αναφέρουν ορισμένοι ενάντιοι. Οι λαογραφικές αυτές εκφράσεις είναι θρησκόληπτες αντιλήψεις απλοϊκών πιστών, που προέρχονται από θρησκευτική υπερεκτίμηση της χριστιανικής ζωής τους. Οι άγιοι τιμώνται από την Εκκλησία μας ως φίλοι του Χριστού και με τις θυσίες και το αγαπητικό παράδειγμά τους μας διδάσκουν να μην αρνηθούμε τον Χριστό και να μην υποχωρούμε στα της πίστεως. Αυτή είναι η ολοζώντανη παράδοση της Εκκλησίας μας για τους αγίους και τις εικόνες τους, που δεν τιμώνται για να γεμίσουν έσοδα οι ναοί και να εξοικονομηθούν χρήματα, αλλά γιατί στην συνείδηση της Εκκλησίας και των πιστών οι άγιοι έφτασαν πολύ κοντά στον Θεό και ορισμένοι απ' αυτούς στην θέωση. Γι' αυτό και παρέμειναν άφθοροι στο διηνεκές, όπως ο άγιος Νικόλαος (που αργότερα βέβαια τεμαχίστηκε προς ενίσχυση περισσοτέρων πιστών), ο άγιος Διονύσιος, ο άγιος Σπυρίδωνας (του οποίου το λείψανο λιτανεύεται μάλιστα το καλοκαίρι, στις 11 Αυγούστου, συνθήκες κάτω από τις οποίες η οποιαδήποτε μούμια ή απλό πτώμα θα είχε σαπίσει), ο άγιος Ιωάννης ο Ρώσσος, ο άγιος Σάββας ο ηγιασμένος και τόσοι άλλοι. Για να διδάσκουν έτσι, άφωνα, αλλά και πολύ έντονα,

μέχρι το τέλος της ιστορίας, ότι ζει Κύριος των Δυνάμεων και ότι η σωτηρία βρίσκεται στην μετάνοια, στην προσευχή, στην λειτουργική και στην ελεήμονα ζωή.

- Η καλύτερη διαφήμιση για τον Θεό είναι πράγματι η αλήθεια των θαυμάτων Του. Ο Θεός παρεμβαίνει για την σωτηρία των πλασμάτων του στην κτίση Του όποτε το θελήσει και το κρίνει αναγκαίο. Μήπως θα θέσουμε εμείς όρια στην δύναμή Του ή μήπως θα μπορέσουμε ποτέ να εξηγήσουμε επιστημονικά και ορθολογιστικά την άκτιστη ενέργειά Του; Διότι πλέον η επιστήμη και οι σοβαροί εκπρόσωποί της διαπιστώνουν καθημερινά ότι υπάρχουν καταστάσεις, γεγονότα και ιατρικά περιστατικά που τους ξεπερνούν. Και δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που σηκώνουν τα χέρια ψηλά, δοξάζοντας τον Θεό. Βέβαια, ισχύει και το «ου με πείσης καν με πείσης», που είναι ένας εύκολος και ανεύθυνος τρόπος για να βγάζει κανείς τον εαυτόν σου έξω από την προσωπική πορεία αναζήτησης της αλήθειας και να «ξενοιάζει» μια για πάντα από την υπόθεση του Θεού.

- Οι πιστοί νησιώτες μας, αλλά και γενικά οι ανά την γη χριστιανοί, συρρέουν πραγματικά όπου ακουστεί το θαύμα και όπου υπάρχει αγίασμα ή λείψανο ή εικόνα θαυματουργή των αγίων, γιατί έχουν αλάνθαστο αισθητήριο και γιατί νοιώθουν ότι θα πάρουν δύναμη εξ ύψους και ευλογία για να συνεχίσουν την άσκηση και την κατά Χριστόν ζωή τους. Βέβαια υπάρχουν και οι περιπτώσεις όπου άνθρωποι φαινομενικά θρησκευόμενοι καπηλεύονται και εκμεταλλεύονται τα ιερά και τα όσια της θρησκείας μας. Το φαινόμενο αυτό είναι πολύ αρχαίο αλλά και πολύ σύγχρονο. Σε τίποτα όμως δεν μειώνει την αλήθεια της Εκκλησίας. Η Εκκλησία δεν είναι ένα ηθικό σωματείο ή κοινωνικός οργανισμός. Αλλά ο ίδιος ο Χριστός παρατεινόμενος στους αιώνες. Επομένως αδύναμοι άνθρωποι, ασύδοτοι ή ανήθικοι θα υπάρχουν πάντοτε, λοιδороύντες και λοιδορούμενοι, οδηγούμενοι στην ίδια αυτών απώλεια. Οι περιπτώσεις όμως αυτές, που είναι ελάχιστες, διογκώνονται από τα Μ.Μ.Ε. και τους υπερμεγέθεις τίτλους των εφημερίδων, που συχνά ξεχνούν να αναφερθούν στα όσα καλά γίνονται και προσφέρονται καθημερινά στον κόσμο από τους πιστούς χριστιανούς.

- Ορισμένοι συγγραφείς, ξένοι προς την αλήθεια της πίστεως, υπονοούν ότι οι πιστοί παραπλανώνται, προφανώς λόγω αφέλειας και απλοϊκής άδολης πίστης, αφού, όπως ισχυρίζονται, «προσκυνούν τις δεκατέσσερις εν συνόλω κάραις του αγίου Ιωάννου του Προδρόμου εις άπασαν την Ευρώπην», ενώ στην μονή του Διονυσίου στο Άγιο Όρος «υπάρχει το δεξιό χέρι του Προδρόμου το οποίο υπάρχει ταυτοχρόνως και στην Κωνσταντινούπολη» κ.λπ. Εδώ έχουμε να παρατηρήσουμε ότι οι περισσότεροι αντιρρησίες της τιμής των αγίων λειψάνων συγχέουν τα *τμήματα* των οστών των αγίων λειψάνων, που υπάρχουν φυσικά σε διαφορετικούς ναούς προς ευλογία του κόσμου, με τα *ολόκληρα μέρη* και οστά τους που βέβαια δεν μπορούν παρά να βρίσκονται σε ένα και μόνο χώρο. Αν τώρα επιμένει κάποιος ότι ένα συγκεκριμένο απότμημα από σκήνωμα αγίου δεν είναι αυθεντικό, δεν έχει παρά να το αποδείξει, για να φανεί το σαθρόν της υπόθεσης, μιας και η Εκκλησία ξέρει τι της γίνεται και η μέθοδος επιβεβαίωσής της, εκτός από επιστημονική, είναι και θεόπνευστη. Άλλωστε, ακόμη κι αν δουν κάποιοι βούλες και σφραγίδες σε λείψανα αγίων, σαν να επρόκειτο για εμπόριο κρεάτων, και πάλι δεν θα πίστευαν

και δεν θα τους δέχονταν ως αγίους.

- Είναι πολλές εξάλλου οι περιπτώσεις που άγιοι και αγίες γυναίκες εμφανίσθηκαν σε ανθρώπους και τους διηγήθηκαν πού πρέπει να σκάψουν ώστε να βρεθούν τα οστά τους ή η εικόνα τους. Στις περισσότερες περιπτώσεις επιβεβαιώθηκε το όραμα ή το όνειρο από την αρχαιολογική σκαπάνη, τα αρμόδια συνεργεία και τους επιστήμονες που συνήργησαν στις ανασκαφές. Αλλά και από τα πάμπολλα θαύματα που ακολούθησαν. Και πάλι όμως η «κλειστή συνείδηση» των αθέων ή ορθολογιστών εφευρίσκει τρόπους να ξεπεράσει τα ουρανόσταλτα φαινόμενα. Μιλάνε δηλαδή για μωροπίστευτους ανθρώπους, για μεγάλη ευκολία στην εξαπάτηση και ούτω καθεξής. Χωρίς να ρωτήσουν κανένα. Χωρίς να αναζητήσουν αποδείξεις και πειστήρια. Παρά μένοντας μόνο κλεισμένοι στους δικούς τους ψυχικούς συνειρμούς, που παρουσιάζονται δήθεν ως λογικοί και σύγχρονοι. Το να εξαγγέλλεις όμως τη άρνησή σου χωρίς έλεγχο και χωρίς επί τόπου έρευνα δεν είναι επιστήμη, αλλά οπισθοδρόμηση. Αυτή είναι πράγματι η αληθινή οπισθοδρόμηση και όχι η φωτισμένη συνείδηση των απλοϊκών αλλά έξυπνων και σύγχρονων νησιωτών μας.

- Θεωρούμε ακόμη επιβεβλημένο να υπενθυμίσουμε τα λόγια του Χριστού, το αδιάψευστο στόμα του οποίου περιγράφει τον τρόπο θα λέγαμε δημιουργίας ενός αγίου: *«Εάν κανείς με αγαπά, θα τηρήσει τον λόγο μου, και ο Πατέρας μου θα τον αγαπήσει και θα έλθουμε σ' αυτόν και θα κατοικήσουμε μαζί του»* (Ιω. 14,23). Τα λόγια αυτά μας εξηγούν ότι οι θεραπευτικές ιδιότητες των λειψάνων και των αγίων εικόνων, καθώς και τα ίδια τα λείψανα, οφείλονται στην Χάρη του Θεού, την αποταμιευμένη μέσα τους ως φορέων του Αγίου Πνεύματος, που σύμφωνα με την υπόσχεση του Κυρίου προς τους αγίους Του: *«ο κόσμος δεν είναι σε θέση να το λάβει, διότι δεν το βλέπει ούτε το ξέρει. Σεις όμως το ξέρετε, διότι μένει κοντά σας και θα είναι μέσα σας»* (Ιω. 14,17). Επισημαίνουμε, τέλος, ότι αν και το θαύμα είναι στήριξη και ευλογία στην ζωή των ανθρώπων, οι πραγματικά πιστοί χριστιανοί δεν έχουν ανάγκη τα θαύματα για να πιστέψουν στον Θεό. Αυτό που έχουμε ανάγκη οι πιστοί, και για το οποίο πρέπει να παρακαλάμε, είναι να μας δίνει ο Θεός υπομονή στις θλίψεις, αρετές για να αντέξουμε στις δυσκολίες της ζωής, κουράγιο και δύναμη εξ ύψους, ταπείνωση και ανδρεία στους πειρασμούς.

Ο ίδιος ο Κύριος, κατά την διάρκεια της επίγειας παραμονής Του ανάμεσά μας, είχε πει: *«Τα δικά μου πρόβατα γνωρίζουν την φωνή μου και με ακολουθούν»*. Ως εκ τούτου, ζώντας εδώ και χρόνια στο πολυνησιακό σύμπλεγμα του Αιγαίου, οι νησιώτες, άνδρες, γυναίκες και παιδιά, πιστοί στον Τριαδικό Θεό, είμαστε μάρτυρες των καθημερινών θαυμάτων του Χριστού και των αγίων στη ζωή μας, και αναπέμπουμε διαρκείς ευχαριστίες και προσκύνηση στο Θεό για την αγάπη που μας περιβάλλει.